

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ТРАНСПОРТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою коледжу
протокол від 30 серпня 2023 року №1

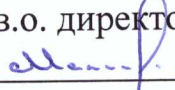
ПОЛОЖЕННЯ

**про розроблення навчальних планів підготовки здобувачів освіти
в Харківському фаховому коледжі транспортних технологій**

Введено в дію

Наказ від 30 серпня 2023 року № 88/НЧ

Т.в.о. директора коледжу

Віталій МЕЛЬНИКОВ

ПОГОДЖУЮ

Т.в.о. директора коледжу

Віталій МЕЛЬНИКОВ

30 серпня 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою коледжу

протокол від 30 серпня 2023 № 1

ПОЛОЖЕННЯ

про розроблення навчальних планів підготовки здобувачів освіти в Харківському фаховому коледжі транспортних технологій

I Загальні положення

1.1 Положення про розроблення навчальних планів підготовки здобувачів освіти в Харківському фаховому коледжі транспортних технологій (далі – Положення) є невід’ємним складником внутрішньої системи забезпечення якості освіти у Харківському фаховому коледжі транспортних технологій (далі – Коледж).

1.2 Положення розроблено на основі Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», Типового положення про організацію освітнього процесу в закладах фахової передвищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 02.05.2023 № 510, Положення про організацію освітнього процесу в Харківському фаховому коледжі транспортних технологій, Положення про порядок розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітньо-професійних програм у Харківському фаховому коледжі транспортних технологій з урахуванням методичних рекомендацій щодо розроблення освітньо-професійних програм та навчальних планів підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, складених Державною службою якості освіти України.

1.3 Освітня діяльність Коледжу у сфері фахової передвищої освіти здійснюється за освітньо-професійними програмами (далі – ОПП), розробленими у межах ліцензованих спеціальностей.

Освітня діяльність у сфері профільної середньої освіти здійснюється за освітньою програмою профільної середньої освіти.

1.4 Навчальний план – це нормативний документ Коледжу, що є основою для змістової складової підготовки фахівців за ОПП.

1.5 Навчальний план розробляється на весь період підготовки на підставі відповідної ОПП і визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем освіти запланованих результатів навчання.

1.6 Навчальний план розробляє робоча група з розробки, розвитку відповідної ОПП.

1.7 Навчальний план підготовки фахового молодшого бакалавра на основі професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти Коледж розробляє з урахуванням визнання раніше здобутих результатів навчання.

1.8 Навчальний план підписується завідувачем відділення, який очолює робочу групу, погоджується заступником директора з навчальної роботи та затверджується Педагогічною радою і директором коледжу.

II Структура навчального плану здобувачів освіти (на основі повної загальної середньої освіти)

2.1 Навчальний план підготовки здобувачів фахової передвищої освіти на основі повної загальної середньої освіти розробляють на підставі відповідної ОПП. Усі освітні компоненти навчального плану мають відповідати ОПП у частині переліку освітніх компонентів і логічної послідовності їх виконання, обсягу кредитів ЄКТС та формам підсумкового контролю.

2.2 Навчальний план містить загальні відомості та складається з таких розділів: графік освітнього процесу, зведені дані за бюджетом часу (тижні), практична підготовка, атестація здобувачів фахової передвищої освіти, план освітнього процесу (за курсами та семестрами), перелік необхідних лабораторій, кабінетів і майстерень, пояснення до навчального плану, затвердження Педагогічною радою Коледжу, підписи розробників та зміни до плану (за потребою).

2.3 Загальні відомості містять таку інформацію:

- повна назва Коледжу;
- вид плану (навчальний);
- назва ОПП;
- шифр та найменування галузі знань;
- код та найменування спеціальності;
- форма здобуття освіти;
- освітньо-професійний ступінь (фаховий молодший бакалавр);
- назва освітньої кваліфікації;
- термін навчання здобувачів освіти (в роках та місяцях);
- рівень освіти, на основі якого здійснюється підготовка здобувачів освіти;
- гриф «ПОГОДЖЕНО» з підписом заступника директора з навчальної роботи та гриф «ЗАТВЕРДЖУЮ» з підписом директора коледжу із зазначенням дати та скріпленням печаткою.

2.4 Розділ I. Графік освітнього процесу.

Графік освітнього процесу складають на весь період навчання.

У графіку зазначають курси, на кожен з яких передбачають календарні терміни семестрів, теоретичного навчання, види та терміни практик, семестрового контролю, атестації здобувачів фахової передвищої освіти, у тому числі підготовки кваліфікаційної роботи (дипломного проекту), канікул.

Для відображення відповідної інформації використовують умовні позначення, а саме: порожня клітинка – теоретичне навчання; Т – технологічна практика; П – переддипломна практика; Н – навчальна практика; А – атестація здобувачів освіти; семестровий контроль: С – екзаменаційна сесія; З – підсумковий контроль; К – канікули; Д – кваліфікаційна робота (дипломний

проект).

Графік освітнього процесу складають з урахуванням того, що:

- навчальний рік, зазвичай, розпочинається 1 вересня, триває два семестри і охоплює теоретичне навчання, екзаменаційні сесії, практичну підготовку та канікули;

- тривалість навчального року становить 52 тижні, канікулярна відпустка становить не менш як вісім календарних тижнів на навчальний рік; зимові та літні канікули планують тривалістю від 8 до 12 тижнів; для останнього року навчання літні канікули не планують;

- тривалість теоретичного навчання, практичної підготовки, семестрового контролю впродовж навчального року (крім випускних курсів) – 40–44 тижні;

- оптимальними для заходів семестрового контролю є такі параметри: до 5 екзаменів (з відведенням на підготовку здобувача освіти до екзамену не менше двох днів), до 8 заліків;

- практики рахують у тижнях (орієнтовно один тиждень дорівнює 1,5 кредити ЄКТС);

- навчальні та виробничі практики можна планувати як до, так і після екзаменаційних сесій; практична підготовка, яку проводять з відривом від теоретичного навчання, у графіку освітнього процесу відображають окремо, тобто семестр поділяють на тижні теоретичного навчання і тижні практичної підготовки.

У частині «Зведені дані за бюджетом часу (тижні) наводять таблицю зведених даних за роками навчання та за тижнями, а саме: тривалість теоретичного навчання, семестрового контролю, навчальної, технологічної, переддипломної практики, дипломного проектування та атестації, канікул за курсами, кількість тижнів у навчальному році та за весь період навчання.

2.5 Розділ II Практична підготовка.

У розділі зазначають перелік усіх видів практичної підготовки, терміни проведення (семестри), тривалість у тижнях, обсяг у кредитах ЄКТС.

2.6 Розділ III Державна підсумкова атестація.

Для здобувачів освіти за скороченим терміном навчання такий вид підсумкового контролю не передбачений, тому в цьому розділі інформація не зазначається.

2.7 Розділ IV Атестація здобувачів фахової передвищої освіти.

У розділі зазначають інформацію щодо форми атестації, семестру, в якому проводиться атестація та обсяг у кредитах ЄКТС.

2.8 Розділ V План освітнього процесу.

У плані освітнього процесу зазначають перелік та обсяг усіх освітніх компонентів ОПП у кредитах ЄКТС та годинах, розподіл загального обсягу годин, закріплених за освітніми компонентами на аудиторні (лекції, лабораторні або практичні, семінарські) заняття, самостійну роботу здобувачів освіти, підготовку та складання екзамену, кількість навчальних тижнів у кожному семестрі, загальну кількість годин тижневого навантаження, відведених на вивчення освітнього компонента за курсами та семестрами відповідно до структурно-логічної схеми ОПП, кількість екзаменів, заліків, курсових робіт та інші види навчального навантаження здобувачів освіти, спрямовані на досягнення результатів навчання,

визначених ОПП.

Освітні компоненти розподіляють на обов'язкові та вибіркові.

Обов'язкові освітні компоненти ОПП поділяють на освітні компоненти, що формують загальні компетентності, та освітні компоненти, що формують спеціальні компетентності.

Вибіркові освітні компоненти призначені для забезпечення можливості здобувачу освіти поглибити професійні знання в межах обраної ОПП і здобути додаткові загальні та спеціальні компетентності.

Коледж формує каталог вибірових освітніх компонентів, з якого здобувач освіти у встановленому порядку відповідно до Положення про вільний вибір навчальних дисциплін у Харківському фаховому коледжі транспортних технологій обирає відповідну кількість освітніх компонентів, які стають обов'язковими для вивчення.

У плані освітнього процесу вибіркові освітні компоненти з каталогу вибірових освітніх компонентів позначають як ВК1, ВК2, ВК3... Вибіркові освітні компоненти поділяють на ті, що формують загальні компетентності та ті, що формують спеціальні компетентності. Також відображають їх обсяг у кредитах ЄКТС та годинах, види навчальних занять, з розподілом навчального навантаження за семестрами, у яких їх вивчають, форми підсумкового контролю.

У рядку «Всього за вибіровими освітніми компонентами» зазначають загальний обсяг кредитів ЄКТС та навчальних годин, які обирає здобувач освіти.

Обсяг освітніх компонентів за вибором здобувача освіти має становити не менше 10 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС відповідної ОПП. Для ОПП обсягом 120 кредитів ЄКТС необхідний мінімум обсягу освітніх компонентів за вибором здобувача освіти – не менше 12 кредитів ЄКТС.

Механізм реалізації права здобувачів освіти на формування індивідуальної освітньої траєкторії відображено в Положенні про індивідуальний навчальний план здобувача освіти в Харківському фаховому коледжі транспортних технологій.

Під час розроблення плану освітнього процесу обов'язково враховують, що:

- навантаження одного навчального року за денною формою здобуття освіти становить 60 кредитів ЄКТС;

- орієнтовно кількість годин аудиторних занять в одному кредиті ЄКТС (денна форма здобуття освіти) для здобувачів фахової передвищої освіти може становити від 33 відсотків до 66 відсотків ($1/3$ – $2/3$). Кількість аудиторних годин в одному кредиті ЄКТС може відрізнятись залежно від специфіки освітнього компоненту: освітні компоненти природничо-математичного, технологічного спрямування потребують більшого часу на роботу в аудиторіях, лабораторіях, проведення практичних занять; для освітніх компонентів соціально-економічного та гуманітарного спрямування більше часу виділяють на самостійну роботу здобувачів освіти;

- розподіл аудиторних годин між лекціями, практичними, семінарськими, лабораторними заняттями, а також між тижнями теоретичного навчання та практичної підготовки здійснює робоча група з розробки, розвитку відповідної ОПП;

- складання заліків, зазвичай, проводять на останньому занятті;

- у плані освітнього процесу вказують кількість тижнів у семестрі згідно з

графіком освітнього процесу;

- логічну послідовність вивчення освітнього компонента відображають у плані освітнього процесу за курсами та семестрами, відповідно до його місця у структурно-логічній схемі ОПП;

- у плані освітнього процесу розподіл навчального навантаження відображають у кредитах ЄКТС та аудиторних годинах за курсами, семестрами, тижнями.

У разі, якщо освітній компонент вивчають декілька семестрів, розподіл навчального навантаження відображають у кредитах ЄКТС та аудиторних годинах для кожного семестру.

У плані освітнього процесу відображають форми підсумкового контролю з освітніх компонентів. У графах «Екзамени», «Заліки», зазначають семестр, у якому заплановано екзамен/залік.

Кількість годин, відведених на виконання курсового проєкту (роботи), виділяють в окремому стовпчику відповідного освітнього компонента. Кількість курсових проєктів (робіт) не має перевищувати двох на навчальний рік. Для здобувачів освіти першого курсу курсові проєкти (роботи), як правило, не планують.

У плані освітнього процесу зазначають усі види практичної підготовки, їх обсяг у кредитах ЄКТС та годинах, розподіл за курсами та семестрами, тривалість у відповідному семестрі. Зазначають загальний обсяг кредитів ЄКТС та годин (у тому числі самостійної роботи). Інформація щодо практичної підготовки, відображена у плані освітнього процесу, має відповідати ОПП (у тому числі структурно-логічній схемі), графіку освітнього процесу, Розділу III «Практична підготовка».

У плані освітнього процесу обов'язково відображають атестацію здобувачів фахової передвищої освіти, зокрема форму проведення атестації, обсяг у кредитах ЄКТС та годинах, відведених на її проведення.

Наприкінці розділу наводять розподіл годин (всього, у тому числі за семестрами) за видами навчальної роботи (аудиторні заняття, самостійна робота, у тому числі, підготовка та складання екзаменів). Також розміщують результати розрахунку (всього, у тому числі за семестрами): кількості аудиторних годин на тиждень; кількості видів контролю (заліків та екзаменів); підготовки та складання Єдиного державного кваліфікаційного іспиту та захисту кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту).

2.9 Розділ VI Перелік необхідних лабораторій, кабінетів і майстерень.

У розділі зазначають перелік навчальних кабінетів, лабораторій, навчальних майстерень та спортивної зали, необхідних для забезпечення освітнього процесу відповідної ОПП. Перелік кабінетів, лабораторій, майстерень додається з урахуванням профілю підготовки і переліку освітніх компонентів, що вивчаються.

2.10 Розділ VII Пояснення до навчального плану.

У розділі надається інформація щодо основних вимог відповідно до методичних рекомендацій Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти» від 21.06.2022 року №116 «Розроблення освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки здобувачів освіти фахової перед вищої освіти». Також вказується дата затвердження навчального плану Педагогічною радою Коледжу та проставляються підписи завідувача відділення та заступника директора з

навчальної роботи.

У разі внесення змін до навчального плану, наприкінці останнього розділу подають таку інформацію: дата і номер наказу про внесення змін; семестр; позиція плану та нова редакція. Зміни в навчальних планах повинні базуватися на змінах у відповідних освітньо-професійних програмах підготовки здобувачів освіти.

III Структура навчального плану здобувачів фахової передвищої освіти (на основі базової середньої освіти)

3.1 Начальний план підготовки здобувачів фахової передвищої освіти на основі базової середньої освіти розробляють на підставі відповідної ОПП та освітньої програми профільної середньої освіти. Усі освітні компоненти навчального плану мають відповідати ОПП та освітній програмі профільної середньої освіти Харківського фахового коледжу транспортних технологій у частині переліку та назв освітніх компонентів (навчальних предметів), обсягу кредитів ЄКТС та/або годин, формам підсумкового контролю тощо.

3.2 Навчальний план містить загальні відомості та складається з таких розділів: графік освітнього процесу, зведені дані за бюджетом часу (тижні), практична підготовка, Державна підсумкова атестація, атестація здобувачів фахової передвищої освіти, план освітнього процесу (за курсами та семестрами), перелік необхідних лабораторій, кабінетів і майстерень, пояснення до навчального плану, затвердження Педагогічною радою Коледжу, підписи розробників та зміни до плану (за потребою).

Інформація, яку розміщують у Загальних відомостях, Розділі I Графік освітнього процесу (у тому числі зведені дані за бюджетом часу(тижні)), Розділі II Практична підготовка відповідає за змістом і структурою інформації, що міститься у Загальних відомостях, розділах I–II навчального плану здобувачів фахової передвищої освіти на основі повної загальної середньої освіти (п. 2.3–2.5 Положення).

3.3 Розділ III Державна підсумкова атестація.

До розділу включають відомості про форму атестації (ДПА), назви предметів, за якими проводиться державна підсумкова атестація (українська мова, математика, історія України, предмети за вибором здобувача) та семестр, в якому проводиться державна підсумкова атестація.

3.4 Розділ IV Атестація здобувачів фахової передвищої освіти.

Зміст розділу відповідає розділу IV навчального плану здобувачів фахової передвищої освіти на основі повної загальної середньої освіти (п. 2.7 Положення).

3.5 Розділ V План освітнього процесу.

План освітнього процесу складають відповідно до вимог, визначених до розроблення навчального плану здобувачів фахової передвищої освіти на основі повної загальної середньої освіти (Розділ V План освітнього процесу п. 2.8 Положення) з урахуванням специфіки підготовки здобувачів освіти одночасно за двома освітніми програмами (ОПП та освітня програма профільної середньої освіти).

План освітнього процесу поділяється на дві частини: за програмою профільної середньої освіти та за ОПП. До частини плану освітнього процесу за

програмою профільної середньої освіти включають усі навчальні предмети профільної середньої освіти (базові, профільні предмети, вибірково-обов'язкові предмети, факультативні курси), їх обсяг зазначають в аудиторних годинах, у тому числі відображають розподіл навчальної роботи в аудиторних годинах за курсами, семестрами, тижнями.

До частини плану освітнього процесу за ОПП, включають усі освітні компоненти ОПП, їх обсяг зазначають у кредитах ЄКТС та аудиторних годинах, у тому числі відображають розподіл навчальної роботи в кредитах ЄКТС та аудиторних годинах за курсами, семестрами, тижнями тощо.

Освітні компоненти ОПП, що інтегруються з навчальними предметами профільної середньої освіти, позначають *. Такі освітні компоненти відображають у плані освітнього процесу і у частині профільної середньої освіти, і у частині освітньо-професійної підготовки. У частині профільної середньої освіти (за програмою профільної середньої освіти) їх обсяг зазначають в аудиторних годинах. У частині освітньо-професійної підготовки (за ОПП), їх обсяг зазначають у кредитах ЄКТС та годинах (складається з годин аудиторної роботи, у тому числі годин аудиторної роботи визначених для цього освітнього компонента у програмі профільної середньої освіти (з позначкою *) та самостійної роботи). Також зазначають форму підсумкового контролю та його розподіл за семестрами. У цьому випадку аудиторні години навчальних предметів профільної середньої освіти, що відображені двічі у плані освітнього процесу (і у частині профільної середньої освіти, і у частині освітньо-професійної підготовки), не рахують двічі і не вивчають двічі.

У разі, якщо освітній компонент ОПП за назвою відрізняється від назви навчального предмета профільної середньої освіти, з яким інтегрується, до переліку навчальних предметів профільної середньої освіти навчального плану включають назву відповідно до програми профільної середньої освіти, у дужках – назву відповідно до ОПП з позначкою *, тоді як до переліку освітніх компонентів ОПП навчального плану вносять назву відповідно до ОПП з позначкою *, у дужках – назву відповідно до програми профільної середньої освіти.

До частини плану освітнього процесу, який розробляють на підставі ОПП, включають усі обов'язкові та вибіркові освітні компоненти ОПП, а у графі «Код освітнього компонента» зазначають їх коди відповідно до ОПП.

При складанні плану освітнього процесу необхідно враховувати:

- гранично допустиме аудиторне тижневе навантаження на здобувачів освіти І–ІІ курсів в частині профільної середньої освіти становить 30 годин;
- частину годин з предмета «Фізична культура» (2 години на тиждень) не враховують під час визначення гранично допустимого тижневого навантаження здобувачів освіти.

3.6 Зміст і структура Розділу V План освітнього процесу за курсами та семестрами, Розділу VI Перелік необхідних лабораторій, кабінетів і майстерень, Розділу VII Пояснення до навчального плану відповідають за змістом і структурою інформації, що включають до розділів V–VII навчального плану здобувачів фахової передвищої освіти на основі повної загальної середньої освіти (п. 2.8–2.11 Положення).

3.7 На основі навчального плану щорічно розробляється робочий навчальний план, що деталізує особливості підготовки здобувачів освіти у

поточному навчальному році. Робочий навчальний план формується завідувачем відділення та затверджується заступником директора з навчальної роботи.

3.8 Навчальний план є чинним протягом всього терміну навчання здобувачів освіти певного року набору.

3.9 Форму навчального плану підготовки здобувачів фахової передвищої освіти на основі повної загальної середньої освіти та на основі базової середньої освіти наведено у додатках 1,2.

IV Прикінцеві положення

4.1 Положення про розроблення навчальних планів підготовки здобувачів освіти у Харківському фаховому коледжі транспортних технологій вводиться в дію наказом директора на підставі ухвалення рішення Педагогічною радою Коледжу.

4.2 Зміни та доповнення до Положення про розроблення навчальних планів підготовки здобувачів освіти у Харківському фаховому коледжі транспортних технологій вносяться за поданням до Педагогічної ради Коледжу та вводяться в дію наказом директора коледжу.